

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **D., s.r.o.**, so sídlom v D., IČO: X., proti povinnému **A., spol. s r.o.**, so sídlom v S., IČO: X., zastúpenému advokátskou kanceláriou A., s.r.o., so sídlom v N., **o vymoženie 11 224,30 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp.zn. 13 Er 50/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Galanta z 31. júla 2009 č.k. 13 Er 50/2009-70, EX 147/2009 takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Okresného súdu Galanta z 31. júla 2009 č. k. 13 Er 50/2009-70, EX 147/2009 v časti zamietnutia námietok povinného proti exekúcii týkajúcej sa započítania vzájomných pohľadávok v sume 1645,55 eur a v sume 938,16 eur **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnený podal dňa 26. januára 2009 u súdneho exekútora JUDr. Ing. J. Š., so sídlom Exekútorského úradu v N., návrh na vykonanie exekúcie na vymoženie sumy 11 224,30 eur a trov exekúcie. V návrhu uviedol, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 31.októbra 2008 č. k. 11 Cb 120/2005-185 bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 11 224,20 eur (338 140,20 Sk).

Po udelení poverenia exekútor doručil povinnému Upovedomenie o začatí exekúcie. Povinný podal proti exekúcii námietky, v ktorých uviedol, že listom z 28. januára 2009 si započítal peňažnú pohľadávku oprávneného v sume 11224,30 eur voči svojej pohľadávke vo výške 3496,55 eur, pozostávajúcej zo sumy 1645,55 eur ako náhrady trov konania, na zaplatenie ktorej bol v zmysle vyššie uvedeného rozsudku zaviazaný oprávnený, zo sumy 938,16 eur ako zaplateného nájomného na základe faktúry č. 240024 z 31. marca 2004 a zo

sumy 912,83 eur ako kúpnej ceny dvoj stĺpikového zdviháka TopStroj 0491 a to v časti vzájomného krytia a zvyšnú časť pohľadávky v sume 7727,75 eur oprávnenému 26. februára 2009 zaplatil.

Okresný súd Galanta uznesením z 31. júla 2009 č.k. 13 Er 50/2009-70, EX 147/2009 námietky povinného proti exekúcii zamietol. Zamietnutie námietok odôvodnil vo vzťahu k povinným uplatnenému započítaniu sumy 1 645,55 eur (49 574,-- Sk) ako priznanej mu náhrady trov konania tým, že nakoľko trovy právneho zastúpenia bol oprávnený povinný uhradiť k rukám právneho zástupcu povinného Mgr. M. K., oprávneným z exekučného titulu v časti náhrady trov konania je právny zástupca povinného Mgr. M. K. a nie spoločnosť povinného A., spol. s r.o. Dospel preto k záveru, že v danom prípade nejde o vzájomné započítateľné pohľadávky medzi účastníkmi exekučného konania, z ktorého dôvodu považoval námietky povinného v tejto časti za nedôvodné. Rovnako neprihliadol ani na zánik vymáhanej pohľadávky v sume 938,16 eur (28 263,-- Sk) titulom započítania faktúry za nájomné č. 240024 z 31. marca 2004. Podľa predloženej Dohody o zápočte pohľadávok a záväzkov uzatvorenej medzi účastníkmi 30. júna 2004, ktorej platnosť nikto nespochybnil, bola totiž už táto pohľadávka predmetom započítania vzájomných pohľadávok účastníkov exekučného konania ku dňu 30. júna 2004, kedy titulom vzájomnej dohody o započítaní aj zanikla. V časti namietaného zániku vymáhanej pohľadávky v rozsahu 912,83 Eur (27 500,-- Sk) uviedol, že nebolo možné pohľadávky započítať, lebo išlo o plnenia rôzneho druhu - peňažná pohľadávka (kúpna cena vyjadrená v peniazoch) proti pohľadávke nepeňažnej (vydanie hnutelnej veci). Aj tieto ďalšie námietky povinného považoval preto za podané neopodstatnene.

Na základe podnetu povinného podal proti označenému uzneseniu okresného súdu (proti ktorému inak odvolanie nebolo prípustné) mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Uviedol, že exekučný súd nesprávne právne posúdil vec, keď neprihliadol na námietky povinného týkajúce sa započítania jeho pohľadávky v sume 1645,55 eur z titulu náhrady trov konania a sumy 938,16 eur zaplateného nájomného, voči vymáhanej pohľadávke oprávneného. Vo vzťahu k prvej námietke sa nestotožnil s právnym názorom exekučného súdu, že uvedené pohľadávky nemožno považovať za spôsobilé na započítanie. Uviedol, že nárok na náhradu trov konania má len účastník konania voči účastníkovi konania, a to aj v prípade, že je zastúpený advokátom. Nikdy teda nie je možné priznať nárok na náhradu trov konania priamo právnenému zástupcovi účastníka. Na tejto

skutočnosti nemení nič ani ustanovenie § 149 ods. 1 O.s.p., ktoré určuje len miesto platenia trov priznaných účastníkovi konania. Zástupca účastníka (advokát) sám vo vlastnom mene nie je oprávnený podať návrh na exekúciu, ak povinný priznané trovy nezaplatí dobrovoľne. Na podanie takéhoto návrhu je oprávnený iba účastník, ktorému bola rozhodnutím súdu náhrada trov konania priznaná. Exekučný súd dospel preto k nesprávnemu záveru, podľa ktorého v časti o vymoženie sumy 1645,55 eur nemohlo dôjsť k zániku vymáhanej pohľadávky oprávneného započítaním. Vo vzťahu k námietke povinného týkajúcej sa započítania sumy 938,16 eur uviedol, že exekučný súd opomenul prihliadnuť na to, že absolútna neplatnosť kúpnej zmluvy zo 14. marca 2003 o prevode vlastníckeho práva k servisným zariadeniam a technike v celkovej kúpnej cene 11 224,20 eur (338 140,20 Sk), ktorú vyslovil Okresný súd v Dunajskej Strede v exekučnom titule, spôsobila absolútnu neplatnosť aj súvisiacej nájomnej zmluvy z 1. januára 2004. Oprávnený (ako kupujúci) v dôsledku absolútne neplatnej kúpnej zmluvy nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k predmetu kúpy od povinného (ako predávajúceho), a preto nemohol následne predmet kúpy ako prenajímateľ (t.j. vlastník), prenajímať povinnému (ako nájomcovi). Tým, že si oprávnený započítal svoju pohľadávku z titulu nájomného voči pohľadávkam povinného (t.j. započítaním znížil vzájomnú pohľadávku povinného, resp. znížil svoj záväzok voči povinnému o sumu nájomného, na ktorú nemal nárok), bezdôvodne sa obohatil. Oprávnenie požadovať vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia získaného aj plnením z neplatnej nájomnej zmluvy vzniklo zmluvným stranám nadobudnutím právoplatnosti exekučného titulu, ktorým bola vyslovená absolútna neplatnosť kúpnej zmluvy (1. decembra 2008). To znamená, že povinnosť zmluvných strán vydať si predmet bezdôvodného obohatenia z neplatnej nájomnej zmluvy sa vzťahuje aj na započítanú sumu nájomného vo výške 938,16 eur, na ktorú oprávnený (prenajímateľ) nemal žiaden právny nárok. Exekučný súd dospel preto k nesprávnemu právnemu názoru, podľa ktorého bola už táto pohľadávka predmetom započítania vzájomných pohľadávok účastníkov exekučného konania ku dňu 30. júna 2004, kedy titulom vzájomnej dohody o započítaní aj zanikla. Keďže uvedeným súdnym rozhodnutím bol porušený zákon, pričom ochranu práv a zákonom chránených záujmov podávateľa podnetu, ako účastníka konania, nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, navrhol napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Oprávnený vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že súhlasí, aby čiastka 1645,55 eur bola odpočítaná z vymáhanej sumy. Nesúhlasí však s odpočítaním sumy

938,16 eur a za neserióznou považoval ponuku povinného na odpredaj zdvíhacieho zariadenia za sumu 912,83 eur.

Povinný sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu povinného (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 50 ods. 1 zákona č.233/1995 z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len EP) povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia povinný má právo po doručení upovedomenia o začatí exekúcie podať na súd v stanovenej lehote námietky proti exekúcii, v ktorých môže okrem iného uvádzať aj to, že po začatí exekúcie došlo k zániku vymáhaného nároku. Zánik judikovaného práva môže nastať nielen splnením záväzku, ale akýmkoľvek iným spôsobom, ktorý predpokladá zákon. Povinný teda môže namietat', že zánik vymáhaného nároku nastal započítaním jeho vzájomnej pohľadávky s vymáhanou.

Podľa § 580 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu. Zánik nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie.

Na započítanie sú spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde (§ 358 Obchodného zákonníka).

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že právnym dôsledkom započítania je, že ak sa vzájomné pohľadávky rovnakého druhu stretnú, okamihom stretu zaniknú. Stane sa tak dohodou o započítaní alebo jednostranným úkonom. Pre započítanie jednostranným právnym úkonom však musia byť splnené všetky predpoklady pre započítanie (pohľadávky dlžníka a veriteľa sú vzájomné, musí ísť o plnenie rovnakého druhu, pohľadávky musia byť spôsobilé na započítanie, dlžník musí urobiť prejav, ktorým sledoval započítanie voči veriteľovi).

Dovolací súd súhlasí s generálnym prokurátorom v tom, že exekučný súd nesprávne právne vec posúdil, keď dospel k záveru, že vymáhanú pohľadávku oprávneného v sume 11224,30 eur a povinným započítanú pohľadávku v sume 1645,55 eur, obe vzniknuté na základe rozsudku Okresného súdu v Dunajskej Strede z 31. októbra 2008 sp. zn. 11 Cb 120/2005, nemožno považovať za pohľadávky spôsobilé na započítanie, lebo nejde o vzájomné pohľadávky medzi účastníkmi exekučného konania. V tejto súvislosti správne uviedol, že nárok na náhradu trov konania má len účastník konania voči účastníkovi konania, a to aj v prípade, že je zastúpený advokátom a teda, že nikdy nie je možné priznať nárok na náhradu trov konania priamo právnenému zástupcovi účastníka. Ustanovenie § 149 ods. 1 O.s.p. určuje len platobné miesto, ak účastníkovi bola prisúdená náhrada trov konania a účastníka v konaní zastupoval advokát. Na podanie návrhu na exekúciu je oprávnený iba účastník, ktorému bola priznaná náhrada trov konania (porovnaj R 33/2005). Z uvedených skutočností je zrejmé, že trovy konania vo výške 1 645,55 eur (49 574,-- Sk), predstavujúce hotové výdavky za súdne poplatky a odmenu advokáta za zastupovanie žalobcu v pôvodnom konaní, prisúdené mu vyššie uvedeným rozsudkom okresného súdu, sú trovami žalobcu (povinného) a nie trovami jeho právneho zástupcu Mgr. M. K. Exekučný súd považoval preto v základnom konaní prisúdenú náhradu trov konania v sume 1 645,55 eur (49 574,-- Sk) nesprávne za trovy advokáta Mgr. M. K. a nie za trovy povinného, v dôsledku čoho dospel k nesprávnenému záveru, že v danom prípade nejde o pohľadávky spôsobilé na započítanie.

Vo vzťahu k tej časti rozhodnutia exekučného súdu v ktorej zamietol námietky povinného týkajúce sa započítania sumy 938,16 eur, generálny prokurátor správne uvádza, že absolútna neplatnosť kúpnej zmluvy zo 14. marca 2003 o prevode vlastníckeho práva

k servisným zariadeniam a technike v celkovej kúpnej cene 11 224,20 eur (338 140,20 Sk), ktorú vyslovil Okresný súd v Dunajskej Strede v exekučnom titule, spôsobila absolútnu neplatnosť aj súvisiacej nájomnej zmluvy z 1. januára 2004. Keďže absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku, oprávnený ako kupujúci, v dôsledku absolútne neplatnej kúpnej zmluvy, nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k predmetu kúpy od povinného (ako predávajúceho), a preto nemohol následne predmet kúpy ako prenajímateľ prenajímať povinnému (ako nájomcovi) a požadovať od povinného platenie nájomného. Ak k tomu došlo, prípadne aj uzavretím dohody o zápočte pohľadávok a záväzkov, nadobudnutím právoplatnosti exekučného titulu, t.j. 1. decembra 2008, vzniklo povinnému právo na vrátenie takto poskytnutého plnenia z titulu bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatnej zmluvy. Pokiaľ si teda povinný listom z 28. januára 2009 započítal pohľadávku 938,16 eur zaplateného nájomného voči vymáhanej pohľadávke oprávneného, ide o pohľadávku z titulu vydania bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v tom, že na základe Dohody o zápočte pohľadávok a záväzkov z 30. júna 2004 došlo k zníženiu záväzku oprávneného voči povinnému o túto sumu, na ktorú ale oprávnený nemal žiaden právny nárok. Nejde preto o tú istú pohľadávku, ktorá bola predmetom započítania vzájomných pohľadávok účastníkov exekučného konania ku dňu 30. júna 2004, ako to nesprávne ustálil exekučný súd.

Keďže inak sú splnené všetky ďalšie zákonné predpoklady pre vzájomné započítanie uvedených pohľadávok, generálny prokurátor opodstatnene namieta, že exekučný súd nesprávne posúdil dôvodnosť námietok povinného proti exekúcii v časti o vymoženie sumy 2583,71 eur (pozostáva zo sumy 1 645,55 eur a sumy 938,16 eur).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie okresného súdu v časti, v ktorej zamietol námietky povinného týkajúce sa započítania vyššie uvedených súm, zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) s tým, že právny názor ním vyslovený je pre okresný súd záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. decembra 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová